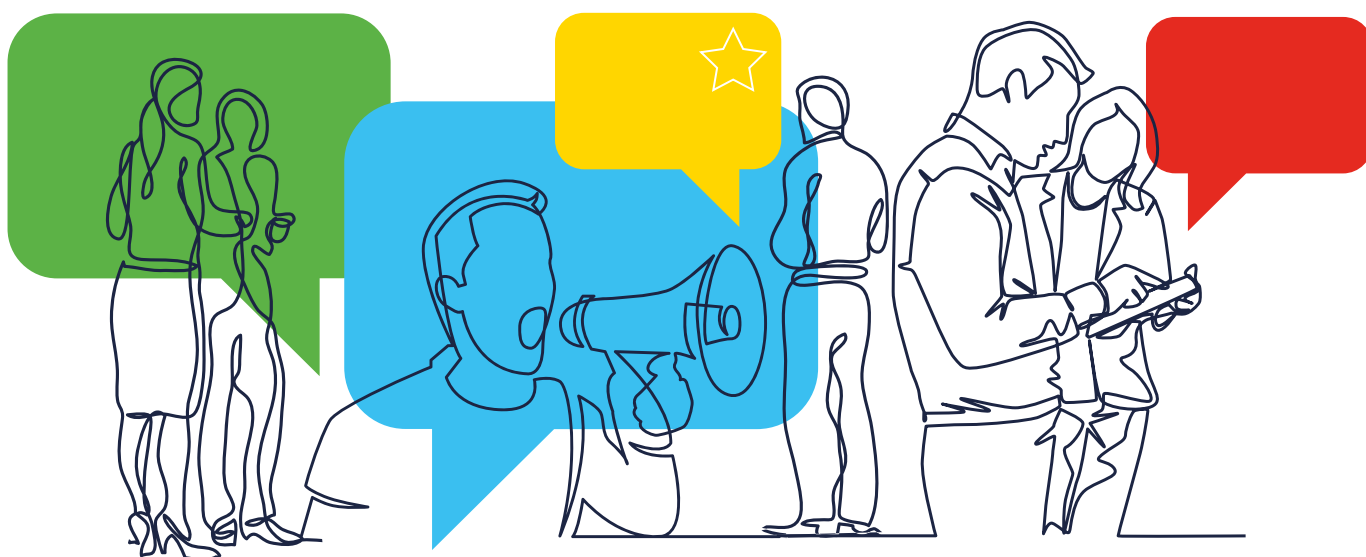

EUROOPA KODANIKUALGATUSE FOORUM

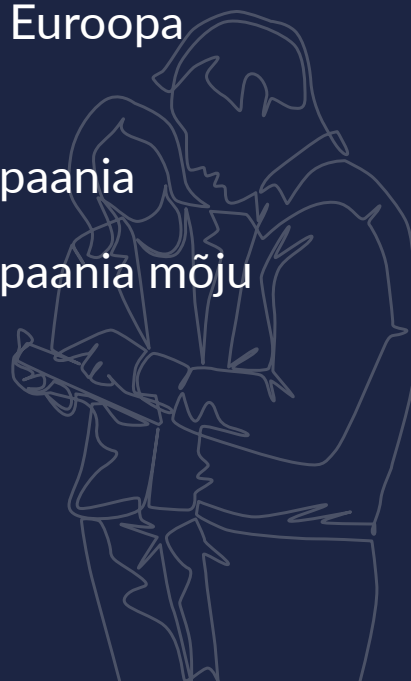
MINORITY SAFEPACK –
MILJON ALLKIRJA EUROOPA
MITMEKESISUSE TOETUSEKS

SAAGE TEADA – ARUTLEGE - VÕTKE ÜHENDUST - KÜSIGE NÕU

| ÍNDICE

Minority SafePack – miljon allkirja Euroopa mitmekesisuse toetuseks	3
Algatuse „Minority SafePack“ kampaania	6
Algatuse „Minority SafePack“ kampaania mõju	12

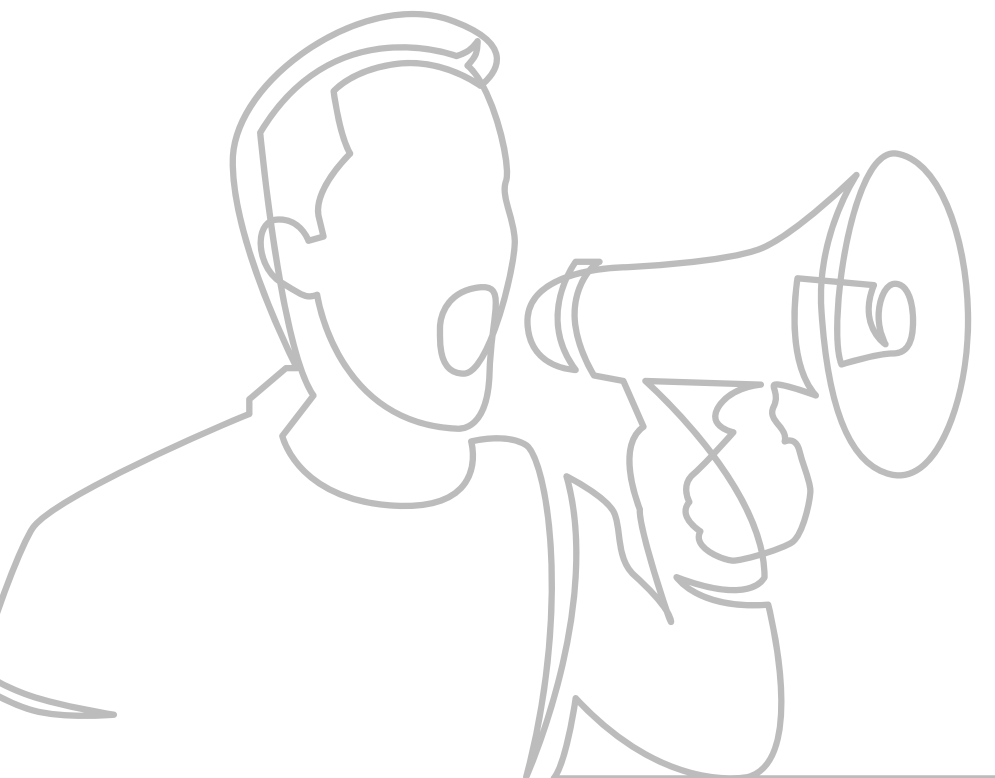

1

Minority SafePack – miljon allkirja Euroopa mitmekesisuse toetuseks

Algatus „Minority SafePack – miljon allkirja Euroopa mitmekesisuse toetuseks“ registreeriti 3. aprillil 2017, mis tähistab ka selle üheaastase allkirjade kogumise perioodi algust. Komisjoni registreerimine tehti pärast 2013. aasta septembris tehtud algset otsust keelduda algatuse registreerimisest, mille Euroopa Liidu Üldkohus 2017. aasta veebruaris tühistas.

Algatuses nõuti, et komisjon esitaks 11 õigusakti ettepanekut, et parandada rahvus- ja keelevähemustesse kuuluvate isikute kaitset ning tugevdada liidu kultuurilist ja keelelist mitmekesisust. Algatuses keskenduti muu hulgas piirkondlikele ja vähemuskeeltele, haridusele ja kultuurile, regionaalpoliitikale, osalusele, võrdsusele, audiovisuaalse ja muu meedia sisule ning samuti piirkondlikule (riiklikule) toetusele. Tuleb märkida, et kavandatud 11 õigusaktist 2 jäid komisjoni õigusloomealasest pädevusest välja. Seetõttu oli algatuse raames võimalik koguda toetusavaldusi ainult 9 ettepaneku alusel, mis jäid komisjoni pädevuse.

Need üheksa Euroopa Komisjoni registreeritud ettepanekut olid järgmised:

1. ELi soovitus kultuurilise ja keelilise mitmekesisuse kaitse ja edendamise kohta
2. Rahastamisprogrammid väikeste keelekogukondade jaoks
3. Keelelise mitmekesisuse keskuse loomine
4. Lisada ELi regionaalarengu fondide eesmärkide hulka rahvusvähemuste kaitse ning kultuurilise ja keelilise mitmekesisuse edendamine
5. Uuring vähemuste lisaväärtuse kohta meie ühiskonna ja Euroopa jaoks
6. Võrdsuse ühtlustamine kodakondsuseta vähemuste, nt romade jaoks
7. Ühtne Euroopa autoriõiguse seadus, mis võimaldab kasutada teenuseid ja ringhäälingut emakeeles
8. Audiovisuaalse sisu teenuste ja vastuvõtmise vabadus vähemuste piirkondades
9. Piirkondliku (riigi) toetuse grupierand vähemuskultuuri, meedia ja kultuuripärandi säilitamise toetamiseks

Korraldajad pidasid Euroopa kodanikualgatus oluliseks vahendiks vähemuste õiguste eest võitlemisel. Nad märkisid, et „see on ainus tugev osalusdemokraatia vahend ELis, mis võib võimendada Euroopa kodanike häält ja teha selle Euroopa institutsioonides kuuldavaks“.

Algatus „Minority SafePack“ kogus üheaastase kogumisperioodi jooksul 1 123 422 kinnitatud toetusavaldust. Liikmesriikide künniste osas õnnestus algatusel saavutada nõutav allkirjade arv 11 liikmesriigis.

Pärast allkirjade kogumise etapi lõppu läbis algatus allkirjade kontrollimise protsessi ja see esitati ametlikult Euroopa Komisjonile 10. jaanuaril 2020 (vt [pressiteade](#)). Järgmisena kohtusid korraldajad 5. veebruaril 2020 Euroopa Komisjoni väärtuste ja läbipaistvuse valdkonna asepresidendi **Věra Jourová** ning innovatsiooni, teaduse, kultuuri, hariduse ja noorte voliniku **Mariya Gabrieliga**.

Avalik kuulamine Euroopa Parlamendis toimus 15. oktoobril 2020 (vt [pressiteade](#)) ja algatus arutati 14. detsembri 2020. aasta täiskogu istungil. 17. detsembril 2020 vastu võetud [resolutsioonis väljendas](#) Euroopa Parlament algatusele toetust (vt [pressiteade](#)).

Selles etapis oli COVID-19 pandeemia algatuse jaoks üsna problemaatiline. Avalik kuulamine tuli kaks korda edasi lükata ning pandeemia tõttu oli keeruline vähemuste õiguste teemat avalikus arutelus hoida.

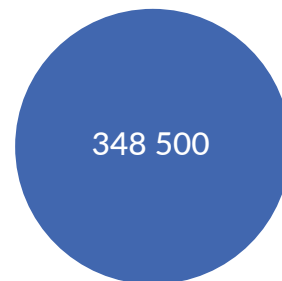
Komisjon võttis algatust käsitleva teatise vastu 14. jaanuaril 2021 (vt [pressiteade](#)). Korraldajad ei olnud aga komisjoni vastusega rahul ning esitasid 24. märtsil 2021 Euroopa Liidu Üldkohtule nõude komisjoni teatise tühistamiseks.

Edukust mõjutavad tegurid:

- pühendumine eesmärgile ja järjekindlus, kui asjad ei lähe kavakohaselt;
- hästi läbimõeldud kampaaniastrateegia, mis kõnetab sihtrühma. Näiteks kui võitlete vähemuste õiguste eest, jõudke inimesteni vähemuskeeli kasutades;
- aktiivne kohapealne kampaania tegemine eri liikmesriikide kohalikes kogukondades, mis on suunatud ka institutsioonidele ja poliitikutele riigi ja Euroopa tasandil;
- kampaania jaoks tugevate ja usaldusväärsete partnerite leidmine;
- tööka ja pühendunud meeskonna loomine.

Rahastamisallikad (€)

■ The Federal Union of European Nationalities (FUEN)

2

Algatuse „Minority SafePack“ kampania

Ettevalmistus

Kodanikualgatuse „Minority SafePack“ koostas korraldajate rühm, keda toetasid Euroopa Rahvuste Liit (FUEN), Lõuna-Tirooli Rahvapartei, Rumeenia ungarlaste Demokraatlik Liit ja Euroopa rahvusrühmade noored. Nende mõtte koguda miljon allkirja ning seada vähemused ja etnilised rühmad Euroopa tegevuskavas tähtsale kohale tekkis juba 2011. aastal. Enne kui algatus 2013. aastal käivitati, oli seda kaks aastat ette valmistatud¹.

Ettevalmistusperioodil olid korraldajatel selged eesmärgid, mida nad saavutada tahtsid. Nad soovisid eelkõige mitme seadusandliku ettepaneku koostamist, mis **kinnistaksid nende nõudmisi praktikas**. Seda silmas pidades korraldasid nad kohtumisi, konsulteerisid õigusekspertide ja vähemuste õiguste ekspertidega ning tegid jõupingutusi poliitilise toetuse saamiseks eri tasanditel. Samuti pöörasid nad tähelepanu sellele, et **algatuse ettepanek põhineks ELi aluslepingutel, milleks kohandati vastavalt ettepaneku sõnastust**².

Algatuse ettevalmistusetapi muutsid keeruliseks selle **lai teemadering ja ambitsioonikad eesmärgid**. Selle asemel et keskenduda vaid ühele teemale, tahteti algatuses võtta arvesse arvukaid probleeme, millega traditsioonilised vähemused eri liikmesriikides kokku puutuvad, ning püüda leida nendele arvukatele probleemidele terviklikke lahendusi. Algatuse eesmärk oli palju laiem kui lihtsalt miljoni allkirja kogumine. Tegelikult oli eesmärgiks ka arutelu algatamine Euroopa avalikus ruumis ning üheaastast allkirjade kogumise perioodi tahteti kasutada tugeva ja pikaajalise vähemuste õiguste koalitsiooni loomiseks. Korraldajad ei soovinud piirduda allkirjade kogumisega seitsmes liikmesriigis, vaid soovisid tutvustada oma algatust võimalikult paljudes Euroopa piirkondades.

Ettevalmistusetapp ei olnud algatuse „Minority SafePack“ jaoks lihtne, sest Euroopa Komisjon lükkas esimese registreerimistaotluse tagasi, kuna algatuses esitatud nõudmised jäid väljapoole tema pädevust teha nende kohta ELi õigusaktide ettepanekuid.

1 <https://www.fuen.org/en/article/What-will-be-the-next-steps>

2 <https://www.fuen.org/en/article/Expert-meeting-in-Brussels>

See komisjoni otsus vaidlustati Euroopa Kohtus. Algatuse ametlikuks registreerimiseks kulus mitu aastat ja lõpuks toimus see 2017. aastal.

Kampaaniat koordineeris Euroopa Rahvuste Liit, Euroopa vähemuste katusorganisatsioon, mis ühendab rohkem kui 100 organisatsiooni 35 riigist. Ettevalmistusetapi põhipunktideks oli selge strateegia väljatöötamine, partnerite ja rahastuse leidmine Euroopa kampaania korraldamiseks.

| Rakendamine

Algatuse „Minority SafePack“ allkirjade kogumise etapp algas 2017. aasta aprillis. Kampaania algust tähistati järgmisel kuul Rumeenias Bánffy lossis toimunud üritusel, kus osales üle 400 poolehoidja igast Euroopa nurgast ja rohkem kui 50 ajakirjanikku³. (Vt kampaania käivitamise videot [siit](#))

Pärast ametlikku avaüritust hakkasid mitu liikmesorganisatsiooni ja partnerit eri liikmesriikides ja piirkondades kohe algatuse toetuseks oma **üritusi kavandama ja korraldama**⁴. Samuti töötati koos algatusega „Minority SafePack“ välja **üleeuroopaline kampaaniastrateegia**, käivitati uus veebisait, mis keskendub lihtsatele lugudele kogu Euroopast, ning algatuse „Minority SafePack“ brošüür ja muu reklaammaterjal.

Rakendusetapis **jagasi tugisorganisatsioonid omavahel ülesanded ära**. Näiteks lubas Rumeenia ungarlaste demokraatlik liit (RMDSZ) koguda 250 000 allkirja nõutavast 1 miljonist allkirjast.

Et jõuda oma peamiste sihtrühmadeni (rahvusvähemused), püüdsid korraldajad siduda oma kampaaniasõnumid erinevate probleemidega, millega vähemused Euroopas kokku puutuvad. Oluline oli sõnumid isikustada, kuna Euroopa erinevad vähemused elavad erinevates tingimustes, mis sõltuvad peamiselt elukohaliikmesriigist. Mõnel neist on täielik otsustamisvabadus neid puudutavates küsimustes, samas kui teisi ei tunnustata üldse. Suurte probleemidega kogukondade puhul püüti välja selgitada nende kõige pakilisemad mured ja neile esitleti algatust „Minority SafePack“ kui võimalikku lahendust.

Korraldajad pöörasid oma tähelepanu veel ühele olulisele sihtrühmale, nimelt selliste liikmesriikide kodanikele, kellel on tihedad sidemed oma välismaal elavate rahvuskaaslastega, nagu Taani, Saksamaa ja Ungari.

Kampaaniastrateegia elluviimisel oli väga oluline **tõlkida materjale ja kasutada paljusid eri keeli**. Algatuse „Minority SafePack“ esitas teabematerjali enam kui 30 keeles ja korraldajad otsustasid pidada kampaaniat ka **piirkondlikes keeltes**, millel ei ole ELi ametliku keele staatust. See oli

3 <https://www.fuen.org/en/article/The-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative-started-in-Bonchida>

4 <https://www.fuen.org/en/article/The-Minority-SafePack-Initiative-is-now-available-for-online-signatures>

väga oluline, sest kuni 50 miljonit ELi kodanikku räägivad piirkondlikke või vähemuskeeli ning eesmärk oli, et iga Euroopa kodanik, kes kuulub rahvusvähemusse või vähemusekeele rühma, saaks end identifitseerida algatuse põhisõnumiga ning tõdeks, et see teenib tema kogukonna huve ja oleks investering tulevaste põlvkondade jaoks. Sadu sõnumeid kohandati eri sihtrühmadele ja sel oli suur edu: „Kujuta ette, et oled üks 41 000st ladiini keele kõnelejust Põhja-Itaalias ja näed oma sotsiaalmeedias ladiinikeelset postitust!“⁵

Algatuse edukuse tagamiseks oli oluline saada **tugev toetus** Euroopas ka **väljaspool vähemuskogukondi**. Vaja oli selgelt väljendada kampaania sõnumit: „Me oleme kõigi poolel. Me ei võta enamuskogukondadelt midagi ära!“, sõnastas selle RMDSZi president **Hunor Kelemen**⁶. Lisaks oli enamusrühmade osalemine algatuse „Minority SafePack“ korraldajate jaoks väärtuslik ka seetõttu, et nad soovisid luua tugeva partnerite võrgustiku koalitsiooni jaoks, nii et Euroopa Komisjon ei saaks algatust mitte märgata ega tähelepanuta jätta.

Korraldajad soovisid ka rakendada oma strateegiat Euroopa tasandil ning **püüdsid leida poliitiliste liitrite toetust**. Selleks külastasid korraldajad paljusid partnereid, institutsioone ja liikmesorganisatsioone mitmes riigis. Algatuse „Minority SafePack“ delegatsioon kohtus kampaania arutamiseks ka Euroopa Parlamendi vähemuste laiendatud töörühmaga. Korraldajad palusid laiendatud töörühmal aidata levitada algatuse sõnumit parlamendis, palusid parlamendiliikmetel teavitada algatusest inimesi ja meediat oma liikmesriigis ning aidata leida partnereid, et tagada algatuse edu. Kaasimees **Nils Torvalds** kinnitas delegatsioonile, et toetab neid ning mitu parlamendiliiget teatas, et nad hakkavad kampaanias aktiivselt osalema⁷. Algatuse „Minority SafePack“ jaoks oli oluline omada toetust ka Euroopa Nõukogus. Selle toetuse saamiseks külastas algatuse „Minority SafePack“ delegatsioon Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee sügisest istungit Strasbourgis.

5 https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_en

6 <https://www.fuen.org/en/article/FUEN-Congress-Cluj-NapocaKolozsvar-to-become-the-European-capital-of-minorities-in-May>

7 <https://www.fuen.org/en/article/MEPs-engage-in-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative>

| Allkirjade kogumine

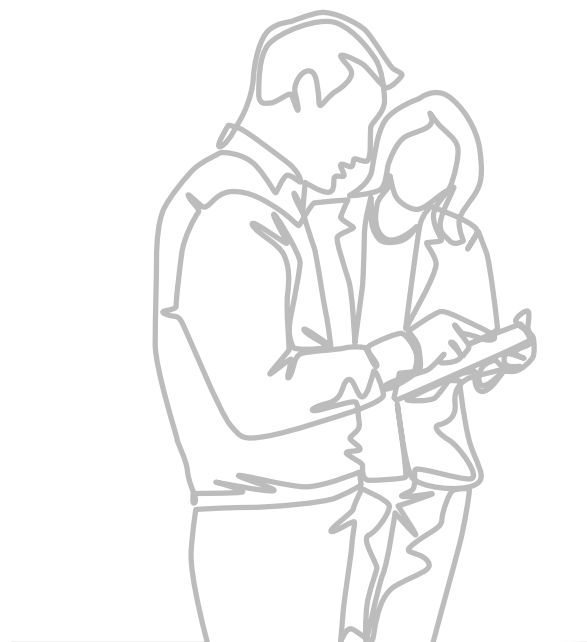
Algatuse liikmesorganisatsioonide, piirkondlike partnerite ja kogukondade panus oli hädavajalik nõutava ühe miljoni allkirja kogumiseks.

Kampaaniameeskond tegi aktiivselt tööd, et anda vajalikku teavet ning jagada oma võrgustikuga parimaid tavasid ja strateegiaid, mis viivad sihile. FUENi presiidium ja kodanike komitee liikmed olid alati valmis tegema külastusi liikmesriikides, et suurendada teadlikkust. Sellele vaatamata oli kogu allkirjade kogumise etapi jooksul vaja rohujuuresandide võrgustikku, et jagada isiklike lugusid ning sõnumeid ning näidata kohalikele kogukondadele, et „Minority SafePack“ on algatus, mis võib parandada vähemuskogukondade ja 50 miljoni vähemus- või keelerühma kuuluva ELi kodaniku igapäevaelu⁸.

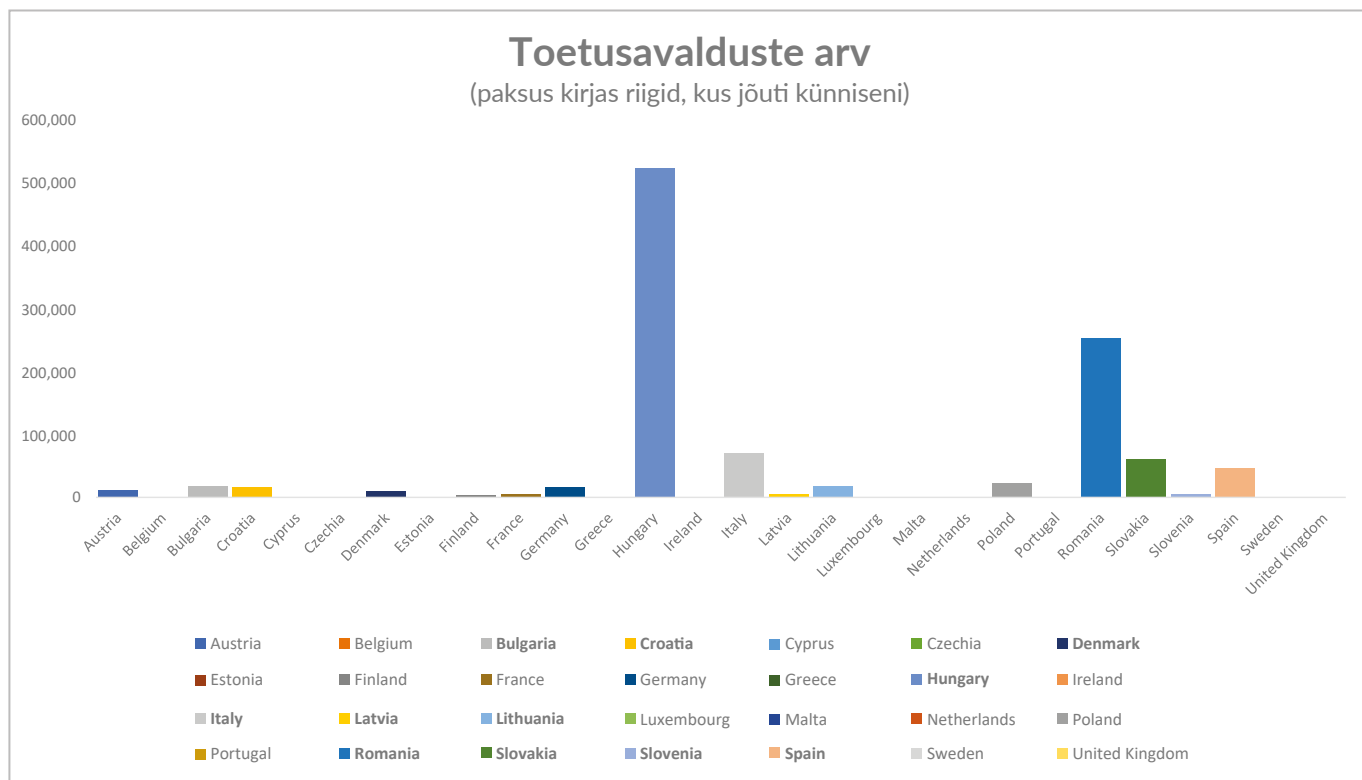
Tugeva partnerite koalitsiooni loomine hõlmas organisatsioone, kes selle teemaga tegelesid ja kellel olid varasemad kampaaniakogemused. Need partnerid olid allkirjade kogumisel keskse tähtsusega, eriti Leedus, Bulgaarias, Sloveenias ja Hispaanias. Korraldajad hoidsid partnerite motivatsiooni kõrgel, andes teavet saavutatud vahe-eesmärkide kohta ning tagades pideva suhtluse võrgustiku liikmete vahel. Allkirjade kogumisel keskenduti liikmesriikidele, kus on suured vähemuskogukonnad, ja riikidele, kus vähemuste kaitse tundus problemaatilisem.

Allkirjade kogumise tehnilised tingimused pandi paika 2017. aasta juunis. Algatuse „Minority SafePack“ kampaania [veebisait](#) võimaldas juurdepääsu pabervormidele ja veebipõhisele allkirjavahendile. Septembris läksid algatuse „Minority SafePack“ korraldajad üle Euroopa Komisjoni veebipõhisele toetusavalduste kogumise süsteemile, kuna see vastas paremini nende vajadustele.

Lisaks veebipõhise allkirjade kogumise süsteemi optimeerimisele sõltus algatus suuresti ka **paberkandjal allkirjade** kogumisest. Seda tegid näiteks vabatahtlikud, kes alustasid oma kogukonnas inimeste juures käimist, tutvustasid kampaaniat ja aitasid allkirja andjatel vajaliku teabe täita. Korraldajad rõhutasid: „Meie kogemus on see, et allkirjade kogumiseks peame minema tänavale ja rääkima inimestega.“

⁸ <https://www.fuen.org/en/article/A-common-message-of-50-million-voices-and-your-personal-stories-The-winning-strategy-for-the-MSPI>

| Allkirjade kontrollimine ja algatuse esitamine

Algatuse „Minority SafePack“ jaoks allkirjade kogumine lõppes 2018. aasta aprillis, kui oli kogutud 1 320 246 toetusavaldust. Need aruanded saadeti igas liikmesriigis kontrollimise eest vastutavatele ametiasutustele. Pärast ametlikku menetlust kinnitasid ametiasutused lõplikuks arvuks 1 123 422 allkirja. Nõutud künnised saavutati 11 liikmesriigis⁹.

Seejärel esitati algatus ametlikult Euroopa Komisjonile 10. jaanuaril 2020.

„Minority SafePack“ oli üks esimesi algatusi, mis töötas Euroopa Komisjonile esitamiseks välja pikaajalise strateegia. Sel eesmärgil kutsus FUEN kokku Euroopa õiguseksperide rühma, et töötada algatuse ettepanekute põhjal välja konkreetsed seadusandlikud ettepanekud. See oli põhimõtteliselt üksikasjalik juhend selle kohta, kuidas neid punkte ELi praeguses õigusraamistikus rakendada. Need ettepanekud esitati seejärel Euroopa Komisjonile koos 1 123 422 kinnitatud toetusavaldusega.

Strateegia raames organiseerisid korraldajad lisaks veel toetuskampania. Korraldajad kohtusid ja tutvustasid algatust riigipeadele, valitsuste esindajatele, riikide parlamentidele, Euroopa Parlamendi ja piirkondlike valitsuste liikmetele. Korraldajad rõhutasid, et toetuskampania tulemused olid üle ootuste head: paljud piirkonnad võtsid vastu toetusavaldused ning ka Bundestag, Ungari parlament ja Madalmaade Alamkoda hääletasid selliste resolutsioonide üle. Lisaks sellele oli „Minority SafePack“ esimene Euroopa kodanikualgatus, mida arutati Euroopa Parlamendi täiskogu istungil, mille tulemusena võeti suure häälteenamusega vastu resolutsioon.

⁹ https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_en

3

Algatuse „Minority SafePack“ kampania mõju

Algatuse läbivaatamine ja komisjoni otsus

Pärast algatuse ametlikku esitamist 10. jaanuaril 2020 kohtusid korraldajad 5. veebruaril 2020 Euroopa Komisjoni volinike **Věra Jourová** ja **Mariya Gabrieliga**.

Järgmisena toimus 15. oktoobril 2020 Euroopa Parlamendis avalik kuulamine. Kuulamisel osalesid Euroopa Parlamendi liikmed kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonist ning kultuuri- ja hariduskomisjonist koos petitsioonikomisjoni ja teiste osalevate komisjonidega. Kuulamisel võtsid sõna ka Euroopa Komisjoni, Euroopa Nõukogu, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Regioonide Komitee juhtivad esindajad. (Vt [pressiteadet](#))

Seejärel arutati algatust Euroopa Parlamendi täiskogu istungil 14. detsembril 2020. Euroopa Parlament väljendas 17. detsembril 2020 algatusele toetust, võttes vastu resolutsiooni, mille poolt hääletas 524, vastu 67 ja erapooletuks jäi 103 liiget. Parlament juhtis tähelepanu sellele, et ELi rahvus- ja keelevähemused assimileeruvad ja unustavad oma keele, mille tagajärjeks on keeleline ja kultuuriline vaesumine. Euroopa Parlament kutsus komisjoni üles esitama selle probleemi lahendamiseks õigusaktide ettepanekuid. (Vt [pressiteadet](#))

Euroopa Komisjon võttis 14. jaanuaril 2021 vastu teatise, milles esitab meetmed seoses algatusega „Minority SafePack“. Ta rõhutas, et kaasamine ja Euroopa rikkaliku kultuurilise mitmekesisuse austamine on üks komisjoni prioriteetidest ja eesmärkidest. Siiski märgiti ka, et alates algatuse esialgsest esitamisest 2013. aastal on võetud hulgaliselt meetmeid, mis käsitlevad algatuse „Minority SafePack“ raames tehtud ettepanekute mitmeid aspekte. Teatises hinnati kõiki algatuse üheksat ettepanekut eraldi, võttes arvesse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Kokkuvõtteks leidis komisjon, et kuigi täiendavaid õigusakte ei ole esitatud, on juba kehtivate õigusaktide ja poliitika täielik rakendamine võimas arsenal algatuse eesmärkide toetamiseks. (Vt [pressiteadet](#))

Järeldused

Pärast komisjoni teatise avaldamist väljendasid algatuse „Minority SafePack“ korraldajad rahulolematust seadusandlike järelduste puudumise üle. 24. märtsil 2021 esitas algatuse „Minority SafePack“ kodanike komitee Euroopa Liidu Üldkohtule taotluse komisjoni algatust käsitleva teatise tühistamiseks.

Nõuanded tulevastele korraldajatele

- Otsige aktiivset kontakti võimalike sidusrühmadega eri tasanditel. Tegutsemise rohujuure tasandil on väga oluline, kuid edu saavutamiseks on ülimalt oluline teha koostööd ka poliitiliste juhtidega Euroopa ja riiklikul tasandil.
- Mõelge hästi läbi, kes on teie sihtrühm ja veenduge, et teie kommunikatsioonistrateegia vastab nende vajadustele. Võtke arvesse erinevaid keeli, mida saate nendeni jõudmiseks kasutada, kohalike lugude tähtsust, millega inimesed saaksid samastuda, ning veebipõhiseid ja veebiväliseid suhtlusvahendeid. Oluline on jõuda oma võimalike toetajateni eri kanalite kaudu.
- Asjad ei lähe alati ootuspäraselt. Kui te kogu hingest üritust toetate, mõelge oma kampaaniale kriitiliselt, kahelge vajaduse korral struktuuride ja otsuste õigsuses ning muutke suunda, kui vajalik.
- Kuigi tänapäeval kogutakse märkimisväärne osa allkirjadest veebis, ärge unustage, kui oluline on kohtuda inimestega. Kaasalöömine, inimestega suhtlemine ja koostöö kohalike kogukondadega on oluline osa teie sõnumi levitamisel ja kampaania eesmärkide tagamisel.
- Püüdke olla sotsiaalmeedias aktiivne ja veenge kohalikke juhtfiguure oma algatusega ühinema. See suurendab algatuse usaldusväarsust.